

Vysielajúca organizácia: Mesto Banská Bystrica

Hostiteľská organizácia: Mateřská škola Montessori, Zámecká 10, 466 06 Jablonec nad Nisou, ČR

Účastník mobility: Janka Polomská, riaditeľka Materskej školy Senická cesta 82, 974 01 Banská Bystrica

Termín: 20. 04. 2026 – 24. 04. 2026 / v MŠ 21. 04. 2026 – 23. 04. 2026/

Typ aktivity: pozorovanie pri práci

Cieľ mobility

Hlavným cieľom vzdelávacej mobility bolo získať odborné poznatky, praktické skúsenosti a príklady dobrej praxe v oblasti riadenia viactriednej Montessori materskej školy s dôrazom na inkluzívne vzdelávanie, kvalitné vedenie pedagogického tímu a vytvárania podporného a podnetného vzdelávacieho prostredia.

Ďalšími cieľmi boli:

- Analyzovať systém riadenia a organizácie práce v hostiteľskej materskej škole,
- Rozvíjať manažérske kompetencie v oblasti vedenia zamestnancov, komunikácie a budovania kvalitných medziľudských vzťahoch,
- Získať poznatky o efektívnych postupoch podpory detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v Montessori prostredí,
- Oboznámiť sa s inovatívnymi prístupmi v environmentálnej oblasti a využívaní prírodného prostredia pri vzdelávaní detí,
- Identifikovať možnosti implementácie získaných poznatkov do podmienok našej materskej školy,
- Nadviazať odborné kontakty a vytvoriť priestor na výmenu skúseností medzi partnerskými školami.

Očakávania vzdelávacej mobility

Vzdelávacia mobilita mi priniesla do praxe veľa praktických skúseností a inšpirácie využiteľných pri riadení Montessori materskej školy a pri ďalšom zvyšovaní kvality výchovno-vzdelávacieho procesu. Prispeli k rozvoju mojich manažérskych, organizačných a komunikačných kompetencií a poskytli mi konkrétne námety na zavádzanie inovatívnych postupov v oblasti inklúzie, spolupráce s pedagogickým tímom ako aj inšpirácie v oblasti environmentálneho vzdelávania.

Zároveň očakávam, že nadobudnuté skúsenosti budem vedieť efektívne preniesť do praxe našej materskej školy prostredníctvom úprav organizácie práce, obohatenia Montessori prostredia, podpory profesijného rozvoja pedagogických zamestnancov ako aj zdieľanie získaných poznatkov s kolegynami.

Hlavné poznatky – 1. deň mobility

Prvý deň vzdelávacej mobility bol zameraný na pozorovanie organizácie práce vo viactriednej Montessori materskej škole a fungovania pripraveného prostredia počas pracovného cyklu detí.

Už pri úvodnej prehliadke školy ma zaujalo citlivé architektonické riešenie historickej budovy doplnenej modernou prístavbou (obr.1.). Premyslené usporiadanie priestorov, ktoré bolo ocenené architektonickou cenou, vytváralo harmonické, estetické a funkčné prostredie podporujúce samostatnosť, koncentráciu a prirodzený pohyb detí. Jednotlivé vzdelávacie oblasti boli logicky usporiadané a vybavené kvalitnými Montessori pomôckami a prírodnými materiálmi.

Počas pracovného cyklu som mala možnosť sledovať vysokú mieru samostatnosti detí pri výbere aj realizácii aktivít. Deti pracovali individuálne alebo vo dvojiciach podľa vlastného záujmu a vlastného pracovného tempa. Ich činnosti boli zamerané na rozvoj praktického života, zmyslového poznávania, matematiky, hudobného cítenia, jemnej motoriky, environmentálneho povedomia i priestorovej predstavivosti. Pozorovala som napríklad pečenie koláča, presýpanie vločiek a zametanie, skladanie binomickej kocky, kreslenie do piesku paličkami, starostlivosť o izbové rastliny, polievanie sadeničiek v miniparenisku, pílenie dreva, hru na kalimbe či konštruovanie pomocou modrých konštrukčných trojuholníkov.

Mimoriadne ma oslovila kultúra práce pedagogického tímu. Počas pracovného cyklu učiteľky medzi sebou nekomunikovali bežným hlasom, aby nenarúšali sústredenie detí. Ak bolo potrebné odovzdať si informáciu, urobili tak potichu alebo využili samostatnú miestnosť určenú na vzájomnú komunikáciu zamestnancov. Takýto systém významne prispieval k vytváraniu pokojnej atmosféry, podporoval hlbokú koncentráciu detí a rešpektoval ich individuálnu prácu.

Obrázok 1. Budova hostiteľskej Montessori materskej školy v Jablonci nad Nisou

a/Hlavný vchod do starej časti budovy



b/Budova zo strany školského dvora s terasou na streche a tobogánom v prístavbe



Hlavné poznatky – 2. deň mobility

Druhý deň vzdelávacej mobility bol zameraný na pozorovanie organizácie práce pedagogického tímu, spôsobu vedenia detí počas pracovného cyklu a systému pedagogického pozorovania v Montessori materskej škole.

Pozornosť som venovala už rannému príchodu detí do materskej školy. Deti prichádzali do triedy v sprievode rodičov alebo samostatne a každú učiteľku pozdravili podaním ruky. Tento jednoduchý rituál vytváral príjemnú atmosféru vzájomného rešpektu, dôvery a spolupatričnosti hneď na začiatku dňa.

Počas pracovného cyklu učiteľky vystupovali ako sprievodkyne učenia. Do činnosti detí zasahovali len vtedy, keď ich dieťa samo požiadalo o pomoc alebo keď bolo potrebné poskytnúť individuálne usmernenie. Veľký dôraz bol kladený na samostatnosť dieťaťa, slobodu výberu práce a rešpektovanie jeho individuálneho tempa.

Mimoriadne hodnotným poznatkom bol prepracovaný systém pedagogického pozorovania. Počas prezentácie novej pomôcky jedna učiteľka pracovala s dieťaťom, zatiaľ čo druhá systematicky pozorovala ostatné deti a zaznamenávala svoje pozorovania do evaluačných záznamov. Zaujímavým prvkom bolo označovanie nových prezentácií pomocou kolíčkov pripnutím na evaluačnú knihu dieťaťa, ktoré učiteľkám umožňovalo jednoducho si pamätať, ktoré činnosti boli jednotlivým deťom predstavené a ktoré bolo potrebné následne zaznamenať. Tento systém zabezpečoval prehľadnú dokumentáciu individuálneho napredovania každého dieťaťa obr.2.

Veľkým prínosom bolo aj sledovanie procesu profesijného rozvoja učiteľiek. Začínajúce učiteľky bez absolvovaného Montessori vzdelávania spočiatku nezasahovali do práce detí, ale systematicky pozorovali hlavnú učiteľku aj deti, svoje zistenia si zapisovali a následne ich spoločne analyzovali. Takýto spôsob mentorovania podporoval jednotný pedagogický prístup a postupné osvojovanie Montessori princípov.

Počas dňa som pozorovala množstvo aktivít z oblasti praktického života, zmyslovej výchovy, matematiky, jazyka i rozvoja jemnej motoriky. Deti samostatne alebo vo dvojiciach vykonávali napríklad viazanie mašlí, leštenie kovových predmetov, vkladanie valčekov, skladanie obrúskov, vyšívanie, starostlivosť o rastliny, žehlenie, mletie soli, strúhanie mydla, stereognostické hry či matematické aktivity so známkovou hrou. Veľmi podnetné bolo využívanie klobúčikov ako nenápadného signálu, ktorým dieťa vyjadrilo potrebu pomoci bez narušenia práce ostatných.

Zaujalo ma aj premyslené usporiadanie priestoru. Pri policiach boli pripravené stoličky alebo kresielka určené na tiché pozorovanie a v triede sa nachádzal aj priestor na krátky oddych dieťaťa s matracom a vankúšom. Rovnako mali svoje pozorovacie miesta aj učiteľky, čo podporovalo ich sústredené sledovanie detí bez zbytočného zasahovania do ich činností.

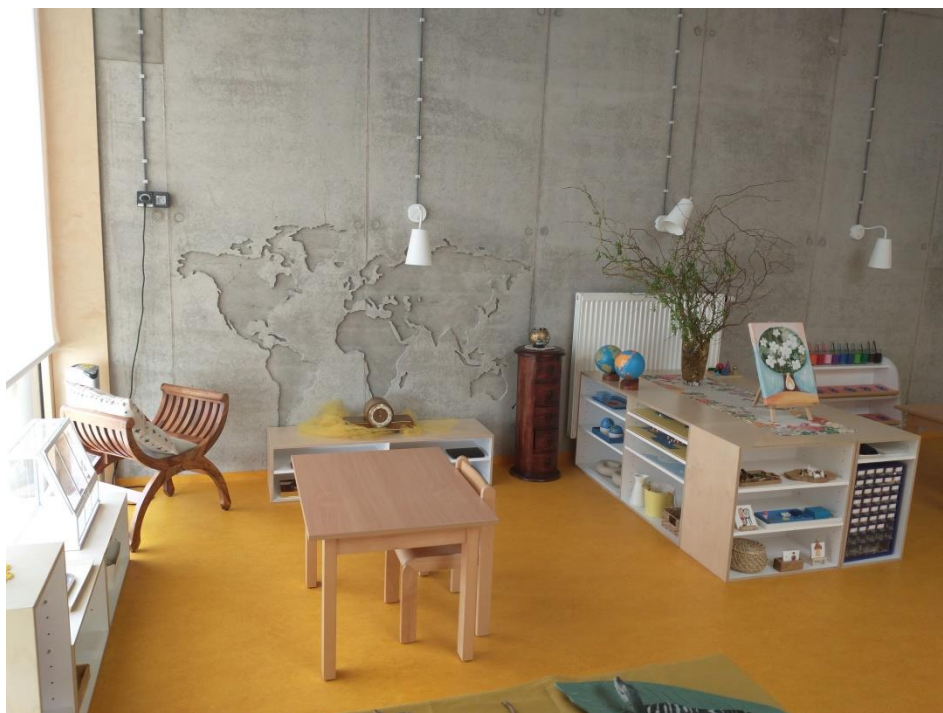
Veľmi efektívne bola organizovaná aj príprava na pobyt vonku. Jednotlivé učiteľky mali jasne rozdelené úlohy – jedna dokončovala individuálne prezentácie, druhá organizovala odchod detí do šatne a tretia ich prijímala a pripravovala na pobyt vonku. Deti, ktoré boli pripravené skôr, pokojne čakali na školskom dvore, čím sa predišlo zbytočnému stresu a časovým

stratám. Na pobyt v prírode si učiteľky pripravovali praktický vozík s dekami, športovými pomôckami a pitným režimom, čo umožňovalo flexibilné a kvalitné vzdelávacie aktivity aj mimo priestorov školy.

Obrázok 2. a/Pozorovacie miesto učiteľky slúžiace na systematické sledovanie práce detí počas pracovného cyklu. V bezprostrednej blízkosti sú uložené evaluačné záznamy, ktoré umožňujú priebežné dokumentovanie pedagogických pozorovaní.



b/Pozorovacie miesto učiteľky v prístavbe a časť pripraveného prostredia pre deti



Hlavné poznatky – 3. deň mobility

Tretí deň vzdelávacej mobility bol zameraný na manažment, riadenie materskej školy a systém metodickéj podpory pedagogických zamestnancov. Pozorovanie bolo zamerané na organizáciu práce vedenia školy, profesijný rozvoj učiteľov, komunikáciu v tíme a vytváranie podmienok pre kvalitné Montessori vzdelávanie.

Významným poznatkom bolo efektívne nastavenie vnútornej komunikácie. Hoci sa pedagogické a pracovné porady uskutočňujú iba dvakrát ročne, vedenie školy zabezpečuje každodennú výmenu informácií prostredníctvom krátkych ranných a obedňajších porád. Operatívne úlohy sú zaznamenávané na internej nástenke a podľa potreby riešené aj prostredníctvom spoločnej komunikačnej skupiny na platforme WhatsApp. Tento spôsob komunikácie umožňuje rýchle odovzdávanie informácií a zároveň nezaťažuje zamestnancov zbytočne dlhými poradami.

Veľkým prínosom bolo poznanie systému metodického vedenia pedagogických zamestnancov. Zástupkyňa riaditeľky zároveň pôsobí ako metodička a lektorka Montessori pedagogiky v ČR. Aktívne zabezpečuje profesijný rozvoj učiteľov organizovaním interných seminárov, odporúčaním externých vzdelávaní a sprostredkovaním účasti na odborných kurzoch podľa individuálnych potrieb pedagogických zamestnancov.

Počas dňa metodička pravidelne navštevovala jednotlivé triedy, pozorovala prácu učiteliek, spôsob komunikácie s deťmi, prezentáciu Montessori pomôcok i celkovú atmosféru v triedach. Mimoriadny dôraz kládla na kultúru pedagogickej komunikácie – nielen na obsah, ale aj na spôsob, akým učiteľky s deťmi hovoria. Spätnú väzbu poskytovala bezprostredne po skončení práce s deťmi alebo priamo v situáciách, ktoré si vyžadovali usmernenie. Tento priebežný mentoring prispieval k zjednocovaniu pedagogických prístupov a k neustálemu profesijnému rastu celého tímu.

Zaujímavým systémovým opatrením bolo aj spoločné rozhodovanie o zavádzaní nových Montessori pomôcok. Každá nová pomôcka bola najskôr predstavená a odborne prediskutovaná s učiteľkami. Až po spoločnom zhodnotení bola zaradená do pripraveného prostredia pre deti. Tento postup zabezpečoval jednotný metodický prístup všetkých pedagogických zamestnancov.

Inšpiratívne bolo aj vytváranie kultúry spolupráce medzi zamestnancami. Všetky učiteľky poznali všetky deti bez ohľadu na triedu, keďže počas dňa dochádzalo k prirodzenému prepájaniu skupín. Takýto systém podporoval kontinuitu vo výchovno-vzdelávacom procese, pocit bezpečia detí a vzájomnú zastupiteľnosť pedagogických zamestnancov (obr.3.).

Súčasťou profesijného rozvoja boli aj pravidelné semináre zamerané na osobnostný rast. Počas víkendu sa v materskej škole uskutočnil seminár **„Ako lepšie porozumieť dieťaťu a sami sebe“**, ktorý podporoval rozvoj sebapoznania, empatickej komunikácie a budovania kvalitných vzťahov v pedagogickom tíme. Posledný deň mobility som sa zúčastnila aj workshopu **„Liečivé nástroje“**, ktorý bol zameraný na rozvoj osobnostných kompetencií a psychohygieny pedagogických zamestnancov.

Pozornosť som venovala aj organizácii školského stravovania. Materská škola pripravovala jedlá z kvalitných surovín, podporovala zdravý životný štýl zaradením čerstvých klíčkov, teplých i studených šalátov a pravidelne predstavovala deťom jedlá rôznych kultúr. Takýmto spôsobom prirodzene rozvíjala nielen zdravé stravovacie návyky, ale aj multikultúrne povedomie detí.

Obrázok 3. Architektonické riešenie novej budovy a voľný pohyb má svoje pravidlá.



Prínos pre moju pedagogickú a riadiacu prax

Najväčším prínosom prvého dňa bolo uvedomenie si významu dôsledne pripraveného prostredia, kultúry ticha a rešpektujúcej komunikácie medzi zamestnancami. Získala som množstvo podnetov na ďalšie skvalitňovanie organizácie pracovného cyklu, vytváranie podmienok pre väčšiu samostatnosť detí a podporu praktických činností vo vlastnej Montessori materskej škole. Veľkou inšpiráciou bolo aj prepojenie environmentálnej výchovy s každodennými aktivitami detí a prirodzené začlenenie starostlivosti o prostredie do života školy.

Druhý deň mobility mi priniesol množstvo inšpirácií pre systematickejšie pedagogické pozorovanie, organizáciu práce učiteliek a profesijnú podporu začínajúcich pedagogických zamestnancov. Za mimoriadne prínosné považujem prepracovaný systém dokumentovania pokroku detí, rozdelenie kompetencií medzi učiteľkami počas pracovného cyklu a dôsledné

uplatňovanie princípu rešpektujúcej komunikácie. Získané poznatky plánujem využiť pri skvalitňovaní organizácie práce, systému pedagogického pozorovania a adaptačného procesu nových učiteliek v našej materskej škole.

Najväčším prínosom tretieho dňa bolo poznanie systematického spôsobu metodického vedenia pedagogických zamestnancov založeného na pravidelnom pozorovaní, priebežnej spätnej väzbe a mentoringu. Veľkou inšpiráciou je aj dôraz na profesijný aj osobnostný rozvoj učiteľov, efektívna vnútorná komunikácia a spoločné rozhodovanie pri zavádzaní nových pedagogických postupov. Získané skúsenosti plánujem využiť pri ďalšom rozvoji systému metodickej podpory učiteliek, pri organizácii interného vzdelávania a pri budovaní spolupracujúcej kultúry v našej Montessori materskej škole.

Zistenia po absolvovaní mobility

Po absolvovaní vzdelávacej mobility som identifikovala viacero faktorov, ktoré významne vplývajú na kvalitu vzdelávania. Sú to tieto faktory::

- dôsledne pripravené prostredie podporujúce samostatnosť dieťaťa,
- kultúra ticha a rešpektujúcej komunikácie,
- systematické pedagogické pozorovanie ako základ plánovania ďalšieho rozvoja dieťaťa,
- jasne rozdelené kompetencie učiteliek počas pracovného cyklu,
- priebežný mentoring a metodické vedenie pedagogických zamestnancov,
- pravidelný profesijný aj osobnostný rozvoj učiteľov,
- efektívna každodenná komunikácia pedagogického tímu,
- dôraz na zdravý životný štýl a environmentálnu výchovu,
- partnerské vzťahy medzi deťmi, učiteľmi a rodičmi,
- vytváranie pokojného, bezpečného, inkluzívneho a estetického prostredia podporujúceho prirodzené učenie.

Získané poznatky a ich implementácia do podmienok Materskej školy Senická cesta 82

Vzdelávacia mobilita Erasmus+ priniesla množstvo inšpiratívnych podnetov a príkladov dobrej praxe v oblasti Montessori pedagogiky, inkluzívneho vzdelávania, environmentálnej výchovy a efektívneho riadenia materskej školy. Získané poznatky budú postupne implementované do podmienok Materskej školy, Senická cesta 82, Banská Bystrica s cieľom vytvárať podnetné, bezpečné a inkluzívne prostredie, ktoré rešpektuje individualitu, potreby a tempo učenia každého dieťaťa. Súčasne budú podporovať rozvoj environmentálne zodpovedného správania detí prostredníctvom každodenného kontaktu s prírodou, praktických činností a budovania pozitívneho vzťahu k životnému prostrediu. Implementácia získaných skúseností prispeje aj k profesijnému rozvoju pedagogických zamestnancov, posilneniu spolupráce pedagogického tímu a ďalšiemu zvyšovaniu kvality výchovno-vzdelávacieho procesu.

Návrh opatrení na implementáciu získaných poznatkov

- zavedenie systematického pedagogického pozorovania detí a efektívnej evidencie ich individuálneho pokroku,
- vytvorenie jednoduchého systému zaznamenávania prezentovaných Montessori pomôcok a plánovania ďalších vzdelávacích aktivít,
- rozšírenie ponuky aktivít praktického života podporujúcich samostatnosť, zodpovednosť a sebaobslužné zručnosti detí,
- vytvorenie pokojných pozorovacích a oddychových miest v triede rešpektujúcich individuálne potreby detí,
- posilnenie princípov inkluzívneho vzdelávania vytváraním rešpektujúceho prostredia, ktoré podporuje aktívne zapojenie každého dieťaťa bez ohľadu na jeho individuálne schopnosti a potreby,
- rozvoj kultúry rešpektujúcej komunikácie medzi pedagogickými zamestnancami počas pracovného cyklu detí,
- zavedenie pravidelných krátkych metodických porád zameraných na zdieľanie pedagogických pozorovaní, plánovanie ďalších krokov a priebežnú reflexiu práce,
- posilnenie systému mentoringu a metodickej podpory začínajúcich pedagogických zamestnancov,
- rozšírenie environmentálnej výchovy prostredníctvom pravidelnej starostlivosti detí o rastliny, pestovania byliniek, zeleniny a kvetov, vytvárania prírodných prvkov v areáli školy a využívania prírodných materiálov pri každodenných aktivitách,
- podpora učenia vonku pravidelným využívaním školského dvora a prírodného prostredia ako prirodzenej súčasti výchovno-vzdelávacieho procesu,
- rozvíjanie environmentálne zodpovedného správania detí prostredníctvom triedenia odpadu, šetrenia prírodnými zdrojmi, kompostovania a realizácie praktických ekologických aktivít primeraných veku detí,
- podpora zdravého životného štýlu rozširovaním aktivít zameraných na zdravú výživu, ochutnávky sezónnych potravín, pestovanie klíčkov a zapájanie detí do jednoduchých kulinárskych činností,
- organizovanie interných metodických stretnutí na zdieľanie poznatkov získaných počas mobility s pedagogickými zamestnancami.

Záver

Vzdelávacia mobilita Erasmus+ predstavovala významnú príležitosť na získanie nových odborných poznatkov, praktických skúseností a inšpiratívnych príkladov dobrej praxe v oblasti Montessori pedagogiky, inkluzívneho vzdelávania, environmentálnej výchovy a riadenia materskej školy. Pozorovanie každodenného života hostiteľskej školy, spôsobu organizácie práce, vedenia pedagogického tímu a vytvárania pripraveného prostredia prinieslo množstvo podnetov využiteľných v podmienkach našej materskej školy.

Mobilita zároveň potvrdila, že kvalitné vzdelávanie je založené na rešpektujúcom prístupe k dieťaťu, dôslednom pedagogickom pozorovaní, profesionálnej spolupráci pedagogického tímu a vytváraní prostredia, ktoré podporuje samostatnosť, zodpovednosť, spoluprácu a

prirodzenú radosť z učenia. Veľkým prínosom bolo aj poznanie spôsobov, ako prirodzene prepájať Montessori pedagogiku s princípmi inklúzie a environmentálneho vzdelávania tak, aby každé dieťa malo možnosť naplno rozvíjať svoj potenciál.

Podakovanie

Na záver by som chcela úprimne poďakovať **Mestu Banská Bystrica**, ako zriaďovateľovi Materskej školy, Senická cesta 82, Banská Bystrica, za podporu a možnosť zúčastniť sa vzdelávacej mobility v rámci programu Erasmus+.

Pobyt v Montessori materskej škole v Jablonci nad Nisou bol pre mňa významnou príležitosťou na získanie nových odborných poznatkov, praktických skúseností a inšpirácie v oblasti Montessori pedagogiky, inkluzívneho vzdelávania, environmentálnej výchovy i riadenia materskej školy.

Veľmi si vážim možnosť nadviazať nové profesijné kontakty s kolegyňami z materských škôl a ďalších školských zariadení. Verím, že tieto partnerstvá budú pokračovať aj v budúcnosti a prispedia k vzájomnej výmene skúseností, spolupráci a ďalšiemu rozvoju kvalitného predprimárneho vzdelávania.

V Banskej Bystrici, dňa 13. 07. 2026

Janka Polomská
riaditeľka materskej školy
Senická cesta 82

Príloha

Fotodokumentácia zachytávajúca priebeh vzdelávacej mobility:

1. Exteriér Montessori materskej školy a pobyt detí vonku



Stan, v ktorom deti oddychujú denne počas obeda v každom ročnom období.



Rôzne schody ako sa dostať na svah. Záhrada na pestovanie vo svahu.



Umývadlo, kde reálne tečie voda.



Kompostovanie, záhradné práce a domček pre ježka.



Práca s prírodninami – experimenty, pozorovanie, skúmanie a tvorenie.



Tabuľa so zrkadlom.



Ohnisko.



Pozorovanie vetra.



Možnosti byť aj na terase



2. Interiér Montessori materskej školy – a/pripravené prostredie v starej budove





Priestor pre prípravu desiaty a olovrantu.



b/Pripravené prostredie v novej prístavbe





Aktivity praktického života



c/environmentálne aktivity



Aktivita na priradovanie



Aktivita – zoradiť obrázky podľa postupnosti deja.



Recyklujeme



Starostlivosť o rybičky



Kŕmenie.



Ďalšie aktivity zo života akvariijných rybičiek.



Práca s odpadovým materiálom, polyfunkčný stôl.





Starostlivosť o prostredie - pranie



Starostlivosť o rastlinky

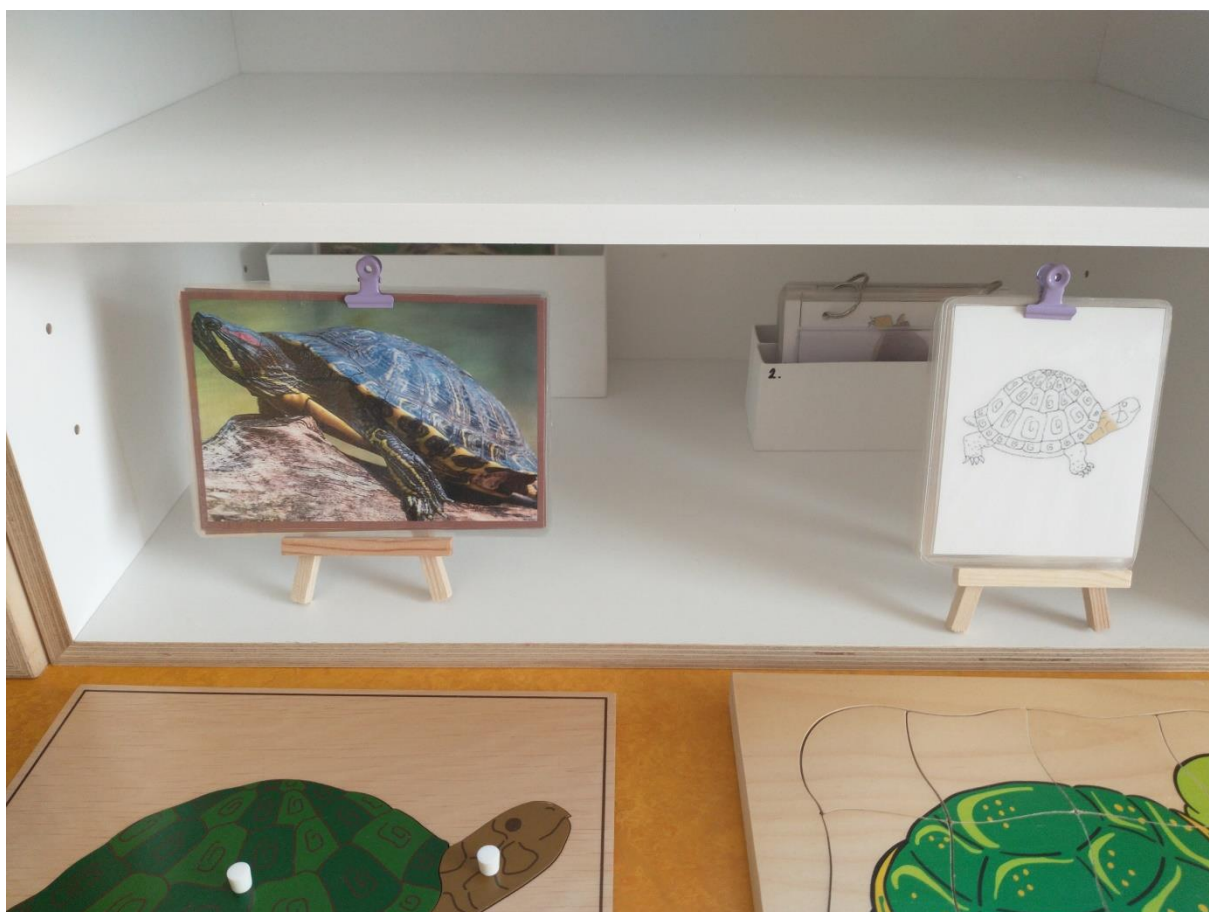


Rozmnožovanie a sadenie rastlín.





Aktivity o korytnačce.



d/Stravovanie – deti si samostatne pripravujú desiatu, prinesú k stolu a odložia.



Klíčky ako príloha k jedlu.



e/ Workshop – liečivé nástroje



f/ klubovňa zamestnancov

